
Daaben, Nadveren, Ordet

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Daaben, Nadveren, Ordet	4
Juledag?	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Daaben, Nadveren, Ordet

Juledag?

Prædikedag Juledag?

Prædiketekst Johannes 1,1-4,14

Prædiken ID Px-03

Kilde KMF-nr. 74.15.01. I 2. tekstrække er teksten til Juledag Johannes 1, 1-14. Foredrag eller prædiken?

Daaben, Nadveren, Ordet.

Johs 1^{1-4, 14}

1) I Begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. 2) Dette var i Begyndelsen hos Gud. 3) Alle Ting er blevne til ved det, og uden det blev end ikke een Ting til af det, som er. 4) I det var Livet, og Livet var Menneskenes Lys. 14) Og Ordet blev Kød og tog Bolig iblandt os, og vi saa hans Herlighed, en Herlighed som en enbaaren Søn har den fra sin Fader, fuld af Naade og Sandhed.

Saadan taler da Johs, den Disc., som stod Jesus nærmest. Altsaa: for ham var Jesus Ordet. Nu spørger vi, hvad er Meningen med at kalde et Menn. af Kød og Blod for Ordet? Jo, Jesus var Guds Ord til Menneskeslægten. Hvad er da et Ord? Ordet? Det er Vejen, hvorad — Midlet, hvormed — Maaden, hvorpaa Aand meddeler sig til Aand. Men saaledes var Jesus Kristus Vejen. Igennem ham, ved ham har Gud meddelt sig til Menneskeheden; han har gjort det ogsaa ved andre — Profeterne i den gamle Pagt, de store og ydmyge Vismænd og Religionsstiftere i Hedningelandene — — — men paa enestaaende Maade har han gjort det gennem Jesus; han er Guds lydeligste og skønneste Ord — ja, han er Guds Ord — — — den, der kalder Sjæle til Gud, den, der tugter os for vor Lyst til det,

som Møl og Rust fortærer, for vort Hovmod, for vor Angst og Fejghed, for vor Bitterhed og vor Langsomhed til at tilgive og glemme, og igen, han er den, der trøster og opmuntrer og styrker — han er den, der oprejser, der tørrer Taarer af Evighed, der lægger Renhed og Evighed i Smil — ja, han er Guds Ord til os — fordi hans Tale gør, at vi gerne vil forandres, blive bedre Mennesker, rarere Mennesker — — — han er Guds Ord til os, fordi han er Guds Søn, og hvem kender en Far, som en Søn kender ham, og han har tegnet os Gud for vort Øje eller bedre: han har fortalt os hvordan Gud er: kort og godt: som Barnet bliver ydmygt og bliver roligt, naar det hører Mors Stemme, saaledes bliver Mennesket angerfyldt og lovsangsfyldt ved at høre Jesus, thi han er Guds Stemme, og denne Stemme skælver af Kærlighed.

I vore Kirker, i vore Missionshuse, i vore Mødesale, i vore Skoler, i vor Bibelbog, i vor Samvittighed — der møder vi en anden Stemme: den Helligaand — der vidner om Jesus og fører hen til Jesus, der ene af alle og alt afdækker os Faderens Kærlighed; “der kommer ingen til Faderen uden ved mig.” Alle disse Steder er det atter Ordet, der møder os, Ordet i sin udtalte og for Øret opfattelige Form; og da det er gennem Øret vi vandt frem til Lovprisningen af Gud som den gode Gud, er det i sin Orden, at vi ved hver eneste Gudstjeneste takker Gud for hans hellige og salige Ord, som ogsaa paa dette Sted forsamler hans Kristenkirke. Ordet — ja, det er Menn.’s Adelsmærke. Dyret har ikke Ordet; Aborren kan ikke tale til Aborren, Hesten ikke til Hesten, men fra Menneskesjæl til Menneskesjæl bringer Ordet Bud, og ogsaa fra Menneskesjæl til Gud, og gennem Jesus og Helligaanden ogsaa fra Gud til Menneskesjæl. Derfor er Ordet større og mægtigere end alt andet i Verden, og derfor greb I Mosebog genialt, da den lod Aanden volde alt værende ved Ordet — Ordet, der er en Lyd, Svingninger i Luften — altsaa noget materielt, noget man kan tage og føle paa, noget, man kan maale og hvis Indhold, hvis Kerne er det, der aldrig kan tages og føles paa — aldrig kan maales, fordi den er Aand — Ordet, der baade er Krop og Aand — Bindeled altsaa mellem Gud og Verden.

Men nu er det saadan, at Ordet, i hvor vidunderlig en Gave det er til os, saa er det dog ikke fuldkomment. Thi vel er Jesus Ordet og Helligaanden ogsaa Ordet, men det naar dog kun til os ad menneskelig Vej — ad Menneskers Tunger. Ordet fra Gud, som vi finder der i Kirker og Mødehuse, Bibelen og enhver *god* Bog, ja, endog i vor Samvittighed rækkes os af Menneskemund og Menneskehaand.

Dette er det første; her forandres det, stundom utydeliggøres det, stundom forvanskes det, med ell. uden Vilje. Det andet er den menneskelige Opfattelse, der stiller sig

menneskeligt over for Ordet d. v. s. med Mulighed for Fejlhøren, Fejlhusken, Forargelse. Og som et tredje kunde jeg nævne Sprogene, der oprejser store Grænsepæle mellem os Folk paa Jorden, saaledes at den Prædiken, der er mesterlig for somme at høre, kun er Lyde for andre. Derfor er det, at Gud til sin kristne Menighed har skænket to guddommelige Former af Ordet, Sakramenterne kalder vi dem, 2 Former, der ikke kan overvurderes, 2 Former der er saa fuldkomne, som noget kan være under disse Himmelstrøg — netop fordi intet Menneske kan komme imellem og forkludre det, idet det er ham selv, Ordet selv, Jesus Kristus selv, Gudesønnen, der træder syndige Mennesker nær, akkurat som da han gik paa Jorden, og rækker dem sin Haand, sig selv. Thi baade Daab og Nadver er Former for Ordet, forbinder begge det usynlige, det guddommelige, Aanden, med det synlige, materielle — Vandet, Vinen og Brødet.

Hvad er Daaben — det er ganske umuligt at sige. Hvorledes i Ord udtrykke Guds Hemmeligheder? hvorledes med Ordet sige, hvad Ordet er? vend dit Øje ind mod dit eget Øje og se dig til Rette paa, hvad det er at se! Læg dit Øre ind mod dit eget Øre og hør, hvordan det gaar til, at du hører.

Saaledes kan ingen med Ord sige, hvad Ordet er — hvad Hemmeligheden, Kraften, Guddommeligheden i Ordet er. Lad os f. Ex. sige, at Daaben er Indvielsen til Gud. Nu, men hvad er da Indvielse?

Daaben gav Jesus sin Kirke som den allersidste Gave, før han indtog sin Magtstilling ved sin Fars højre Haand, eller maaske just, idet han indtog den: “Mig er given al Magt i Himlen, paa Jorden. Gaar derfor hen og gøre alle Folkeslagene til mine Disciple, idet I døbe dem til Faderens og Sønnens og Helligaands Navn, og idet I lære dem at holde alt det, som jeg har befaleet eder. Og se, jeg er med jer alle Dage indtil Verdens Ende.” Altsaa ved Daabens Hemmelighed bliver jeg en from Discipel. Og da det nu er hans Befaling, at vi skal døbe, saa bør vi døbe. Dør et Barn udøbt uden nogen stor Forsømmelse, nuvel, da Gud om det. Men vi maa aldrig forsømme det; thi Guds Raadslagninger og Planer har vi Mennesker at følge; og gør vi det ikke, maa vi ogsaa bære Ansvar for at have tilsidesat hans Ord. Og mere om Daaben vil jeg ikke sige i Aften, da netop næste Søndags Text er en Daabstext

Men om Nadveren vil jeg sige dette. Nadveren er egentlig en stadig Gentagelse af Daaben; Øjeblikket, da Jesus selv kommer til os og sætter sig iblandt os og spiser med os. Nadveren det er egentlig et Menneskes største Højtid. Og naar vi alt for ofte faar for lidt ud af en Altergang, saa er det, fordi vi møder til Festen i vort gamle Tøj. Forstaa mig ret: vi skal komme til Herrens Bord netop som de, vi er. Men vi skal alligevel, for at faa det rette ud af det, have taget vort bedste Tøj paa, og vort bedste Tøj det er: det modtagende Sind. Det er den eneste Betingelse, det er at vi kommer med det modtagende Sind, at det er Alvor for os, at vi længes efter at blive Bevidstheden om vore Synder kvit og efter at faa en hyggelig og højtidsfuld Stund sammen med vor Frelser. Naar vi bare kommer dryssende, i vore Vaner og vor Hverdag, uforberedte og tankeløse, saa *maa*, selvsagt, de skønneste Øjeblikke i vort Liv blive ringere, end de er bestemt til og anlagt til. Men kommer vi blot med den ærlige Bøn: “Maa jeg træffe dig hjemme, Herre Jesus?” se, da træffer vi ham.

Og hvad sker der saa i Nadveren? hvorfor gav han os den? Aah, jeg tænker som saa, han har tænkt den Aften: “Nu gaar jeg fra dem, og de skal være ene, og — aah, hvor vil de savne mig! og Slægterne efter dem, de, der aldrig har set mig — det er jo egentlig en Uret imod dem, at jeg levede just paa Tid. Nuvel, men saa vil jeg da i Aften indstifte et Maaltid, hvortil jeg vil knytte det Løfte, at for Fremtiden vil jeg altid komme til det, naar de kalder paa mig, saa at alle Jordens Slægter kan faa at mærke, hvordan jeg var og egentlig er.”

Og derfor har vi ham ved Nadverbordet mellem os: ham selv — hans Legeme og hans Aand — hans Kød og Blod, saa vi kan tage og føle paa det, hans Aand, saa vi kender det dybest i vort Hjerte. Men for at vi kan være i bedste Stemning, faar vi Syndfrihedens skønne Festdragt inden Maaltidet begynder, og blev det os en rigtig Nadvergang, da gaa vi stille hjem bagefter, hjem efter at have været Guds Gæster en dejlig Aftenstund, hjem med et lysende Minde i Sinde, for at leve vort Liv som Børn for vor Fars Hus midt i denne mærkelige Verden, til Himlens Kirkeklokke eller Bordklokken hjemme i Faderhuset engang kalder os til det sidste store Fællesmaaltid, den sidste store Sjælesammenkomst og Nadvergang hos Jesus, den sidste, fordi den aldrig hører op.